

В

ігілійны вечар. Запалены свечкі, гучаць калядкі. Пахне рыбай і сенам. Уся сям'я сабралася разам, аб'ядноўваючы некалькі пакаленняў. Магчыма, наступіў адзін з нямногіх момантаў у годзе, калі за супольным сталом сабраліся блізкія і далёкія сваякі. Пасля малітвы ўсе дзеляцца аплаткай і абменьваюцца віншаваннямі. Затым прыступаюць да ўрачыстай вячэры. Талеркі напаўняюцца бульбай з селяддзю, капустай і грыбамі... Акрамя адной. Напрыканцы стала стаіць пустая талерка. Згодна з традыцыяй – у чаканні неспадзяванага гасця: заспакойвае сумленне гаспадароў дома. І раптам, калі ўсе запрошаныя даўно ў зборы, раздаецца стук у дзверы... Насамрэч традыцыя пакідаць пустое месца пры вігілійным стале мае некалькі значэнняў. Некаторыя робяць гэта ў памяць пра блізкага памерлага, іншыя – для чалавека, з якім пасварыліся, у надзеі на прымірэнне. Большасць жа сапраўды прытрымліваецца звычайу захаваць месца пры сямейнай урачыстасці для нечаканага візіцёра.

†

У любым з гэтых выпадкаў важна, каб сімвал не заслانیў сапраўднага дзеяння. Пакідаючы талерку для роднага, што адышоў у вечнасць, варта не забыцца памаліцца за супакой яго душы. Клапоцячыся пра месца для сябра, з якім паспрачаліся, трэба быць гатовымі не толькі выслухаць словы перапрашэння, але і самім папрасіць прабачэння. І галоўнае, на што хочацца звярнуць увагу: паставіўшы на стол дадатковыя прыборы для вандроўніка, неабходна прыняць свядомае рашэнне ўпусціць яго ў дом, калі гэта спатрэбіцца.

Мяркую, што традыцыя пакідаць пустое месца пры стале, якая налічвае ўжо шмат стагоддзяў, прэтэндуе на тое, каб набыць актуальнасць у наш час. Сёння часта можна назіраць, што людзі не адчыняюць дзверы ў выпадку, калі раптам хтосьці пастукаецца, але яны нікога не чакаюць. Не адказваюць на тэлефонны званок, калі бачаць незнаёмы нумар. Вярнуўшыся дадому, спяшаюцца рэзкім рухам зачыніцца на засоўку. Зразумела, у жыцці павінна мець месца разумнае імкненне да захавання ўласнай бяспекі. Аднак ці за гэтымі жэстамі хаваецца толькі жаданне засцерагчы сябе? Можа, насамрэч мы баімся нечаканай просьбы, на якую прыйдзеца адказаць? Або не хочам спаткаць суседа, які жыве ў адзіноце і з якім давядзецца весці няёмкую гутарку? Інакш, проста не хочам заўважаць ніякіх турбот, акрамя сваіх?

Цудоўная традыцыя дадатковай, пустой талеркі нагадвае, што трэба мець адкрытыя сэрцы. І мы штогод маем шанс нанова гэтаму вучыцца. Сёлетні вігілійны вечар можа стаць чарговай нагодай, каб нікога не адштурхнуць, але прыняць. І гаворка не ідзе пра крайнасці. Няма патрэбы запрашаць да сябе дзесятак выпадковых людзей з вуліцы.

Справа, хутчэй, у звычайнай чалавечай спагадзе адносна таго, хто мае патрэбу ў сардэчнасці. Усе мы жывём сярод людзей, у канкрэтным атачэнні, і, напэўна, побач ёсць хтосьці, пра каго ніхто не памятае. Можна, маёце калегу-дзівака ў працоўным калектыве, або недалёка знаходзіцца дзіцячы дом ці дом састарэлых. Няважна, кім з’яўляецца гэтая асоба і чым яна займаецца. Важна даць ёй адчуць, што яна не лішняя ў гэтым свеце.

Сёння людзі пакутуюць па многіх прычынах, аднак пачуццё адзіноты, здаецца, – біч сучаснасці. Мы так мала даём сябе іншым... Але ж нішто не наладжвае сапраўдную сувязь так, як хвіліны, праведзеныя разам. Часта ўсё ўпіраецца ў час. Нам пастаянна яго не хапае. Таму давайце ўзгадаем, што не можам даць чалавеку нічога больш каштоўнага, чым свой час... І пустая талерка падчас святочнай вячэры – гэта, у першую чаргу, не пра пачастунак, але пра ўвагу. ...Дык што адбудзецца, калі хтосьці пастукае ў нашы дзверы ў вігілійны вечар? Атмасфера ўтульнага застолля будзе сапсавана або, наадварот, стане яшчэ больш святочнай? Ці знойдзем мы ў сваіх сэрцах крыху разумення для бліжняга, незалежна ад таго, у якой сітуацыі ён апынуўся? Бо менавіта гэтага і хоча ад нас нованароджаны Езус. Не знайшоўшы іншага прытулку, Ён ляжыць у стаенцы і прагне, каб месца для другога чалавека мы мелі не толькі ў вігілійны вечар. Заклікае кожнага з нас заўсёды “мець дадатковую талерку пры сабе”. У такім выпадку традыцыя пустога месца напаўняецца хрысціянскім сэнсам, і яно застаецца пустым толькі з назвы.